TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Bất định và chuyển đổi: Hành trình mới của kinh tế toàn cầu

06:58 02/06/2025

Theo báo cáo mới nhất của Diễn đàn Kinh tế Thế giới (WEF), bất định là chủ đề nổi bật trong môi trường kinh tế toàn cầu, với 82% các chuyên gia kinh tế hàng đầu từ nhiều ngành và tổ chức quốc tế đánh giá.

Triển vọng tăng trưởng của kinh tế thế giới có sự phân hóa khá mạnh: Bắc Mỹ đối mặt với triển vọng yếu, trong khi Châu Á - Thái Bình Dương cho thấy khả năng chống chịu tương đối tốt. Đặc biệt, lần đầu tiên sau nhiều năm, các chuyên gia kinh tế tỏ ra lạc quan thận trọng về triển vọng của kinh tế Châu Âu, chủ yếu nhờ kỳ vọng vào chính sách tài khóa mở rộng tại Đức.

Hội nghị Mùa xuân của Ngân hàng Thế giới IMF tại trụ sở Quỹ Tiền tệ Quốc tế (IMF) ở Washington, ngày 25/4/2025. Ảnh AP.

Trong khi đó, triển vọng của kinh tế Trung Quốc vẫn khá mờ nhạt. Giới chuyên gia chia rẽ về khả năng cường quốc Châu Á này đạt mục tiêu tăng trưởng GDP

5% trong năm nay. Khu vực Nam Á tiếp tục là điểm sáng, với 33% các chuyên gia dự đoán Nam Á sẽ đạt mức tăng trưởng mạnh hoặc rất mạnh.

Từ đầu năm đến nay, hàng loạt cú sốc về chính sách thương mại đã làm triển vọng tăng trưởng kinh tế xấu đi và có nguy cơ làm tê liệt các quyết định về kinh tế, thương mại.

87% chuyên gia kinh tế tham gia khảo sát của Diễn đàn Kinh tế Thế giới cho rằng các doanh nghiệp sẽ trì hoãn các quyết định chiến lược, từ đó làm gia tăng nguy cơ suy thoái kinh tế. Cuộc khảo sát được thực hiện trong nửa đầu tháng 4/2025, thời điểm bất ổn liên quan đến thương mại ở mức đặc biệt cao. Kết quả cho thấy tất cả các chuyên gia đều nhận định rằng triển vọng kinh tế toàn cầu trong năm nay sẽ suy yếu đáng kể - một cái nhìn ảm đạm hơn nhiều so với khảo sát trước đó vào tháng 11/2024.

Theo bà Saadia Zahidi, Giám đốc điều hành WEF, các nhà hoạch định chính sách và lãnh đạo doanh nghiệp cần ứng phó với tình trạng bất định gia tăng và căng thẳng thương mại bằng sự phối hợp chặt chẽ hơn, khả năng thích ứng chiến lược cao hơn, và đầu tư vào tiềm năng tăng trưởng của các công nghệ mang tính đột phá như trí tuệ nhân tạo. Đây là những bước đi thiết yếu để vượt qua những thách thức kinh tế hiện tại và đảm bảo khả năng phục hồi cũng như tăng trưởng lâu dài.

Theo báo cáo, việc Mỹ tạm hoãn phần lớn các mức thuế quan đã mang lại "sự nhẹ nhõm" đáng kể cho các thị trường, song triển vọng sau giai đoạn tạm hoãn vẫn còn nhiều bất ổn. Có nhiều dấu hỏi về độ tin cậy của các chính sách kinh tế tại Mỹ.

Gần như tất cả các chuyên gia kinh tế trưởng (97%) cho rằng chính sách thương mại là lĩnh vực có mức độ bất định cao nhất, tiếp theo là chính sách tiền tệ (49%) và chính sách tài khóa (35%).

Tàu chở hàng hóa neo tại cảng Long Beach ở California, Mỹ. Ảnh THX/TTXVN.

Đáng chú ý, 79% các chuyên gia tham gia khảo sát nhận định các diễn biến địa kinh tế hiện nay là một sự chuyển dịch mang tính cơ cấu đối với kinh tế toàn cầu, chứ không chỉ là gián đoạn tạm thời. Nền kinh tế toàn cầu đang bước vào một giai đoạn mới của những biến động và thích ứng với thực tế mới. Ông Guy Miller, chiến lược gia hàng đầu về thị trường tại Zurich Insurance nhấn mạnh: "Toàn cầu hóa, thay vì kết thúc, đang chuyển mình”.

Phương thức kinh doanh như trước đây không còn phù hợp. Trong bối cảnh bất định ở mức cao bất thường, việc đưa ra quyết định đúng đắn ngày càng trở nên khó khăn. 100% chuyên gia kinh tế được khảo sát cho rằng giải pháp phổ biến nhất trong ba năm tới sẽ là tái tổ chức chuỗi cung ứng và logistics nhằm giảm thiểu rủi ro từ thuế quan hoặc các biện pháp kiểm soát xuất khẩu.

Bên cạnh các biến động địa chính trị và kinh tế, tốc độ phát triển vượt bậc của trí tuệ nhân tạo (AI) cũng là một nguồn gây bất ổn trong ngắn hạn, đồng thời tạo ra những thay đổi mang tính cơ cấu dài hạn đối với nền kinh tế toàn cầu. AI được đánh giá là động lực cho làn sóng chuyển đổi kinh tế tiếp theo, mở ra tiềm năng tăng trưởng đáng kể, song cũng kéo theo nhiều rủi ro nghiêm trọng.

Mặc dù AI có thể giúp cải thiện quỹ đạo tăng trưởng kinh tế toàn cầu đang trì trệ hiện nay, tác động tổng thể của AI đến thị trường lao động vẫn còn nhiều dấu hỏi: 47% các chuyên gia dự báo sẽ có sụt giảm về việc làm trong 10 năm

tới, trong khi chỉ 19% dự đoán có tăng trưởng việc làm. Các chuyên gia cũng cảnh báo một số rủi ro có thể cản trở tăng trưởng bền vững: nguy cơ AI bị lạm dụng để phát tán thông tin sai lệch và gây bất ổn xã hội; gia tăng tập trung quyền lực thị trường và phá vỡ các mô hình kinh doanh hiện có.

Trong bối cảnh kinh tế toàn cầu hiện nay, bất định không chỉ là thách thức tạm thời mà đã trở thành trạng thái "bình thường mới", đòi hỏi phản ứng linh hoạt và chiến lược mới từ cả chính phủ lẫn doanh nghiệp. Việc tái cấu trúc chuỗi cung ứng, đa dạng hóa thị trường và phối hợp chính sách quốc tế hiệu quả trở thành những yếu tố then chốt giúp giảm thiểu tác động tiêu cực và tận dụng cơ hội phát triển. Có thể nói, nền kinh tế toàn cầu đang đứng trước ngã rẽ: hoặc tiếp tục loay hoay trong vòng xoáy bất định, hoặc nắm bắt cơ hội từ những thay đổi để viết nên một chương mới - mạnh mẽ và bền vững hơn trong một kỷ nguyên nhiều biến động.

Theo TTXVN